

50 Jaar Panta Rhei

Alles stroomt,
alles is in beweging

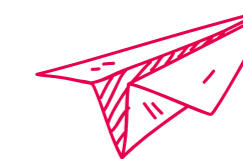
VOORWOORD

Matthijs Ran *(directeur Sg Panta Rhei)*

Als een school jarig is dan hoort daar een feestje bij! Sg Panta Rhei bestaat dit jaar 50 jaar en dat is een kroonjaar waarin we heel veel veranderingen doormaken. Bij zo'n leeftijd is het ook een gewoonte om terug te kijken, herinneringen op te halen en de mooie momenten nog eens de revue te laten passeren. Met een reünie voor oud-leerlingen en (oud-)collega's geven we hier invulling aan.

Toen we een aantal oud-collega's benaderden om mee te denken over de invulling van de reünie gaf Hans Viskil aan dat hij bereid was om een publicatie van 50 jaar Panta Rhei te produceren. Zijn initiatief werd met enthousiasme begroet en Hans ging aan de slag. Zoals een onderwijzman betaamd ging hij methodisch te werk, raadpleegde vele bronnen, zowel in persoon als op papier en kwam zo tot dit fantastische product.

Ondanks dat ik pas sinds mei 2023 directeur ben heb ik '50 jaar Panta Rhei' met heel veel plezier gelezen. Door mijn verleden als stagiair in 1995-1996, mijn eerdere rol in het onderwijs in Amstelveen, maar ook als geboren en deels getogen Amstelvener herkende ik de beelden, de verhalen en de tijdsgeest die Hans schetst en vorm heeft gegeven.

We willen Hans enorm bedanken voor alle tijd en inzet die hij gegeven heeft aan dit product. Hij laat hiermee een tijdsdocument achter voor komende generaties, de sfeer en de successen, de lessen uit het verleden en de boodschap voor de toekomst. Met een versie van een heel oud spreekwoord: "vertel mij waar je vandaan komt en ik vertel je wie je bent".

Met het lustrum en de reünie gaan we ook afscheid nemen van de naam Panta Rhei, maar niet van wie we zijn. Dit document zal ons helpen om trouw te blijven aan waar we vandaan komen.

Veel leesplezier!

Matthijs Ran, directeur

DOOR HENI

Voorwoord Matthijs Ran	3
Inleiding	6
50 jaar in beweging	7
Leerlingenaantallen en de gebouwensituatie...	9
De Schoolleiding door de jaren heen	11
Schoollogo's en stijl	16
Studierichtingen door de jaren heen	17
Veranderingen in de diverse opleidingen	19
Panta Rhei "modelschool/voortrekkersschool"	20
Panta Rhei een school en nog meer	24
De toekomst	30
Foto's uit de oude doos	32
Personeelsfoto's van toen en nu	35
Foto's van projecten door de jaren heen	40
WOII project	42
Bronvermelding	50

Laat ik mij eerst even voorstellen:

Mijn naam is: **Hans Viskil**

Ik ben vanaf medio december 1975 tot begin maart 2016 werkzaam geweest in diverse functies binnen de scholengemeenschap “Panta Rhei” en met name in de onderbouw.

Na mijn militaire diensttijd ben ik in de onderbouw LBO/MAVO in het eerste leerjaar aan de Burgemeester Haspelslaan begonnen. Behalve mentor en AVO-er in het LBO/MAVO ben ik ook vele jaren in het IBO, het IVBO en het latere Basis met LWOO als mentor en AVO-er werkzaam geweest. De laatste periode van mijn werkzame leven op Panta Rhei is mij gevraagd om zowel de fysieke als de pedagogische veiligheid op school op poten te zetten als veiligheidscoördinator. Dit heb ik tot mijn pensionering in 2016 gedaan.

De reden om dit verhaal te schrijven:

Dat een school 50 jaar bestaat, is zeker in deze tijd een bijzonder jubileum. Het merendeel van het huidige personeelsbestand, maar ook de (oud)leerlingen kent de van tijd tot tijd bewogen historie niet. Toch was een aantal jaren terug tijdens een moeilijke periode de oude Panta Rhei sfeer van een grote “familie” er weer. Ik vind het van belang dat de geschiedenis van de scholengemeenschap in de analen van de school bekend is en blijft. Zeker nu veel van de oud-gedienden uit de begintijd óf met pensioen óf er niet meer zijn, en de school een andere uitstraling krijgt.

Veel leesplezier gewenst

Hans Viskil

Panta Rhei, de school die al 50 jaar in beweging is

“Scholengemeenschap Panta Rhei” is in augustus 1974 ontstaan. Toen besloten de “Amstelveense Technische School”, “De Amstelveense Huishoudschool”, de “Katholieke Huishoudschool Amstelborgh”, en de “Gemeentelijke Professor Gunning MAVO” om samen te gaan.

Het doel daarvan was één sterke school voor Lager Beroepsonderwijs te vormen binnen Amstelveen. Daarbij kreeg de ontstane scholengemeenschap toestemming om ook een afdeling LEAO (Lager Economisch en Administratief Onderwijs) op te zetten en in te richten. Elk van deze scholen had een eigen gebouw. Bij de start van de scholengemeenschap waren er 4 gebouwen.

De gebouwen waarmee de scholengemeenschap startte:

Het gebouw van de
“Amstelveense Technische School”
aan de Hortensialaan 1
Directeur: Dhr. Guus Bringmann

Het gebouw van de
“Amstelveense Huishoudschool”
aan de Haspelslaan 5
Directeur: Dhr. Mart De Kruijf

Het gebouw van de katholieke huishoudschool "Amstelborgh" aan de Pandora 3
Directeur: Dhr. Pieter Wijnen

Het gebouw van de "Professor Gunning MAVO" aan De Savornin Lohmanlaan.
Directrice: Mevr. Appels

Later kwam daar nog een aantal lokalen bij in het scholencomplex aan de Lindenlaan, waar de afdeling LEAO gehuisvest was.

Leerlingenaantallen en de gebouwensituaties door de jaren heen

BIJ DE START VAN DE SCHOLENGEMEENSCHAP TELDE DEZE ONGEVEER 1200 LEERLINGEN. IN 1976 WAS HET LEERLINGENAANTAL GESTEGEN TOT BIJNA 1800.

De consequentie van deze sterke groei van het leerlingenaantal was dat er bij de bestaande gebouwen Hortensialaan, Haspelslaan en Pandora extra noodlokalen werden gebouwd. Deze waren slecht geïsoleerd, dus 's zomers waren ze bloedheet en 's winters zat je er met je jas aan. Ook werden er een aantal lokalen gehuurd in het scholencomplex aan de Lindenlaan om alle leerlingen te kunnen herbergen.

Echter door een terugloop van het aantal leerlingen door diverse oorzaken, telde de school midden jaren 80 van de vorige eeuw nog ruim 500 leerlingen. De noodlokalen werden weer afgebroken. De daaropvolgende consequentie voor het aantal gebouwen was dat er een aantal werden afgestoten c.q. etages werden verkocht, en had Panta Rhei aan 2 gebouwen genoeg. Behalve de gebouw-consequenties had dit ook grote personele gevolgen. Vanaf 1979 tot 1986 was er tegen het

einde van het schooljaar een grote personele ontslagronde, waarbij slechts weinigen konden terugkeren in hun baan.

Er bleven in eerste instantie drie gebouwen over, t.w.:

De Onderbouw

1) Burg. Haspelslaan 5.

Hier was van 1974 tot 1979 het eerste leerjaar LBO/MAVO en IBO (Individueel Beroepsonderwijs) gehuisvest. De afdelingsleider van deze afdeling was in de jaren 1974 medio 1975 dhr. Kees Bergman en van medio 1975 tot 1979 dhr. Harry Rosenkrantz. In 1979 was er een verhuizing van het 1e leerjaar LBO/MAVO naar het gebouw Pandora. Tevens verhuisde het tweede leerjaar IBO van Pandora naar de Haspelslaan. Van 1979 tot 1982 was dhr. Leen de Korte de afdelingsleider van het 1e en 2e leerjaar IBO.

Technische school
in de jaren 60.

2) Pandora 3.

Hier was van 1974 tot 1979 het tweede leerjaar LBO/MAVO en IBO gehuisvest. Afdelingsleider in deze periode was dhr. Kees Bergman. Toen in 1979 het eerste leerjaar LBO/MAVO naar Pandora verhuisde vormden de heren Gerben Vijlbrief en Harry Rosenkrantz de afdelingsleiding. Vanaf 1982, toen ook de onderbouw IBO naar het gebouw Pandora verhuisde, werd de leiding van dit gebouw gevormd door het duo dhr. Gerben Vijlbrief en dhr. Rob Cannegieter en vertrok dhr. Harry Rosenkrantz naar de bovenbouw.

De Bovenbouw

3) En tenslotte het gebouw aan de Hortensialaan 1, waar het gehele derde en vierde leerjaar gehuisvest was en tevens alle ondersteunende diensten.

Hier was de dagelijkse schoolleiding in handen van dhr. Jan Baas, dhr. Wim Brouwer en dhr. Kees Bergman. Na de pensionering van Jan Baas kwam de dagelijkse leiding in handen van Wim Brouwer, Kees Bergman en de heren Hans Reiber, Renne van Rut en Dick Vermeij met Co Walraven als directeur.

Na een verdere terugloop tot ongeveer 500 leerlingen waren er nog maar 2 gebouwen nodig. De lokalen in het gebouwencomplex aan de Lindenlaan werden toen ook afgestoten. Er was nu één gebouw voor alle onderbouwklassen LBO/MAVO en IBO (Pandora 3) en één gebouw voor de bovenbouw techniek/verzorging/mode en kleding/LEAO /MAVO (Hortensialaan 1).

In begin jaren 90 van de vorige eeuw was het leerlingenaantal alweer wat aan het groeien. Maar door een heftige directeurswissel en een negatieve PR over de school bleef het aantal toch steken op zo'n 550 leerlingen. Tijdens de eerste jaren van de nieuwe directeur, dhr. Dan Poetsema, kreeg de school weer meer glans. Maar helaas na een heel onverkwikkelijke affaire rond dhr. Poetsema en de publicaties hieromheen, zakte het aantal leerlingen opnieuw in.

Op het somberste moment waren er ruim 400 leerlingen te tellen over de gehele school. Dit had opnieuw zowel financiële als personele consequenties.

Begin jaren 2000 is de school in gesprek gegaan met de gemeente Amstelveen om nieuwbouw te onderzoeken, wat resulteerde in 2 nieuwe gebouwen in 2009 en 2011.

SCHOOLEIJDING

De Schoolleiding door de jaren heen

IN HAAR BESTAANSGESCHIEDENIS HEEFT DE SCHOOL EEN AANTAL DIRECTEUREN GEKEND: DE STARTENDE DIRECTEUR VAN DE SCHOLENGEMEENSCHAP WAS DHR. **GUUS BRINGMANN**. HIJ WAS OORSPRONKELIJK DE DIRECTEUR VAN DE "AMSTELVEENSE TECHNISCHE SCHOOL". HIJ HEEFT DE SCHOOL GELEID TOT EIND 1979 TOEN HIJ MET PENSIOEN GING.

Hij werd toen opgevolgd door **Dhr. Mr. Co Walraven**. Co Walraven leidde de school tot eind 80-er jaren. Onder zijn leiding startte de school voorzichtig met de invoering van computers. Mede door het teruglopende aantal leerlingen werden de gebouwen aan de Haspelslaan, Lindelaan en het gebouw van de "Prof. Gunning MAVO" afgestoten.

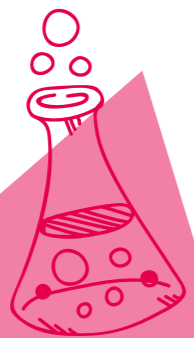
Bij het afstoten van het gebouw Haspelslaan heeft Co Walraven bedongen dat er per hogere verdieping dan het originele gebouw hoog was, een bepaald bedrag door de koper aan de scholengemeenschap betaald werd. Deze gelden

werden door Co Walraven in een door hem opgerichte "Steunstichting voor VO te Amstelveen" ondergebracht. De gelden in deze stichting kwamen ten gunste van de school, het onderwijs en de leerlingen. Co Walraven is tot eind jaren 80 directeur van de scholengemeenschap gebleven.

Co Walraven werd daarna opgevolgd door **Dan Poetsema**. In de eerste paar jaar dat Dan Poetsema directeur was, kreeg de school weer een nieuwe boost. Het leerlingenaantal groeide tot ongeveer 700 leerlingen. Door een onverkwikkelijke affaire rondom deze directeur en het bestuur van de school, moesten zowel hij als een groot deel van het bestuur in 1996 van de school vertrekken. Door alle negatieve publiciteit rondom deze affaire zakte het leerlingenaantal in een paar jaar tot onder de 500 leerlingen.

Dan Poetsema werd vervolgens door **Harry Rosenkrantz** als interim-directeur van de school opgevolgd. Ook trad er een nieuw schoolbestuur

De Schoolleiding door de jaren heen

aan, dat op zoek ging naar een nieuwe directeur en een nieuw functie-bouwhuis.

In 1999 trad **Ingrid Janssen** als directeur in dienst van de scholengemeenschap. Zij heeft de school nieuw leven ingeblazen door een compleet nieuw beleid en een nieuwe schoolstructuur op te zetten en tevens kwam er ook een heel nieuw schoolbestuur met als voorzitter Jan Schipper. Ingrid Janssen is tot 2006 directeur van de school gebleven. Korte lijnen, waardoor duidelijkheid van beleid voor alle geleidingen binnen de school zichtbaar werd, gaven de school en het personeel nieuwe energie.

De schoolleiding bestond toen uit vier personen:

- Ingrid Janssen, alg. directeur
- Leen de Korte, locatieleider Bovenbouw
- Hans Viskil, locatieleider Onderbouw
- Frank Vijgen, beheer gebouwen en financiën.

Het leerlingenbeleid is opnieuw onder de loep genomen met o.a. leerlingbegeleiders, zorgcoördinatoren en een sterke leerlingwerving/PR.

In deze tijd is er ook gestart met een afdeling ISK (Internationale Schakel Klas) waar buitenlandse kinderen die geen Nederlands spreken, lezen of schrijven, de Nederlandse taal

werden aangeleerd. Tevens werd in de bovenbouw een nieuwe afdeling gestart nl. Sport Dienstverlening en Veiligheid (SDenV).

Door al deze vernieuwingen groeide het leerlingenaantal in korte tijd weer tot bijna 800 leerlingen in 2005.

In het begin van deze eeuw bleek steeds vaker dat het onderwijs dat Panta Rhei wilde geven, niet meer paste in deze twee gebouwen. Daarom werden er gesprekken gevoerd met de gemeente Amstelveen over nieuwbouw. Hierbij heeft Ingrid Janssen samen met de bouwvoor-bereidingsgroep een grote rol gespeeld om te komen tot de nieuwbouw voor zowel de onderbouw als de bovenbouw op de huidige locatie Pandora. Eerst werd het onderbouwgebouw gebouwd en enkele jaren later naast de onderbouw het bovenbouwgebouw.

Schooljaar 2006/2007 werd Ingrid Janssen opgevolgd door **Bert de Weerd**.

Bert de Weerd heeft het nieuwbouw-stokje van Ingrid Janssen overgenomen en de bouw van de beide gebouwen verder gestalte gegeven. Samen met het bouwteam en Bert de Weerd zijn de huidige nieuwe gebouwen tot stand gekomen.

In januari 2009 kon de onderbouw in het nieuwe gebouw

trekken aan Pandora 1. Hier werden ook de directie, het secretariaat, de schooladministratie en de afdeling ICT gehuisvest. Hierdoor werd dit gebouw de hoofdlocatie. De bovenbouw volgde in november 2011 in een eigen gebouw dat op 20 meter afstand staat van het gebouw voor de onderbouw.

En andere zaken die onder zijn leiding opgestart werden zijn:

- 1) het opzetten van een nieuw personeelsbeleid dat door een personeelscommissie steeds geëvalueerd werd.
- 2) Ieder leerjaar kreeg een eigen teamleider, die na een aantal jaren door de school rouleerde.
- 3) Het opzetten van een schoolveiligheidsplan met een veiligheidscoördinator voor zowel de fysieke als de pedagogische veiligheid en ARBO-zaken.
- 4) Voor de examenleerlingen zijn er de laatste jaren jaarboeken uitgegeven waar de examenleerlingen allemaal een stukje in schreven met een fotootje van zichzelf erbij.

Bert de Weerd heeft de school 11 jaar geleid en is in 2017 met pensioen gegaan.

In 2017 is Bert de Weerd opgevolgd door **Erik Holtslag**, die directeur is geweest tot eind schooljaar 2021. Erik Holtslag

heeft met name het vak Techniek Onderbouw extra op de kaart gezet. Het toenmalige lokaal verhuisde van de 1e verdieping naar de 2e verdieping en werd een stuk groter, dus meer ruimte voor de leerlingen, docent en materialen. Ook voerde hij de “keuze werktijd” in, waarbij de leerling zijn/haar huiswerk kon maken, maar waarbij de leerling ook extra aandacht kon krijgen van de mentor bij problemen met de leerstof. Deze “keuze werktijd” is in plaats gekomen van de vroegere “leerpleinuren” in de lokalen 4A, 4B, 4C en 21A, 21B, 21C.

Onder zijn leiding zijn ook de afdelingen SDenV, Zorg en Welzijn en Handel samengevoegd tot de afdeling D en P (Dienstverlening en Productie). De bestaande profielklassen zijn onder zijn leiding opgeheven. In 2021 heeft Erik Holtslag de school verlaten en zijn er in de periode van zomer 2021 tot eind schooljaar 2022 - 2023 een aantal interim directeuren geweest.

De eerste interim was **Marcel de Looff**. Hij heeft het bestaande ‘30 minuten lesrooster’ omgezet in het traditionele ‘50 minuten lesrooster’. Deze interim is slechts enkele maanden werkzaam geweest op Panta Rhei.

Hij werd opgevolgd door **Roland Gillis**. Naar aanleiding van

De Schoolleiding door de jaren heen

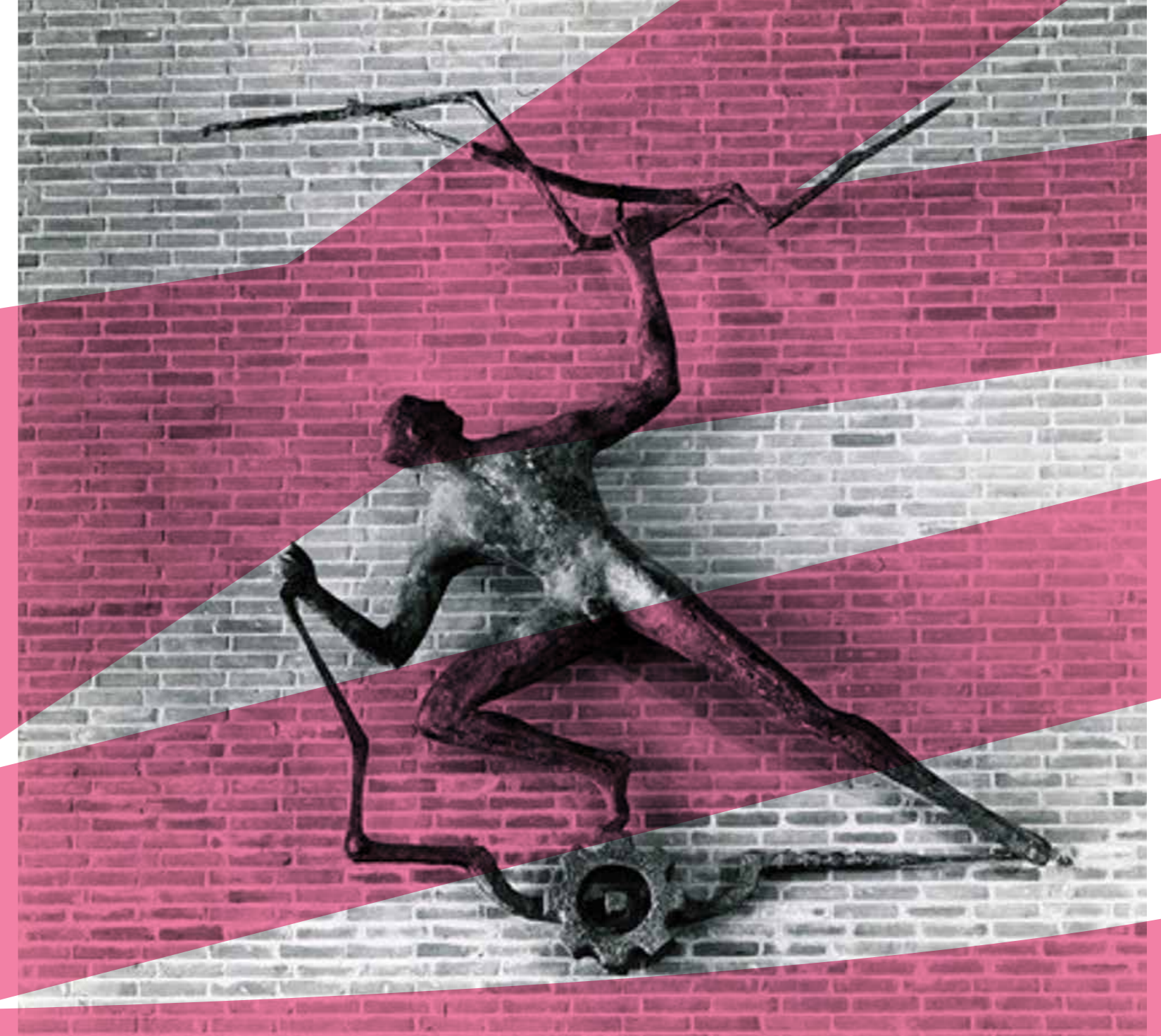
een inspectiebezoek werden er een aantal verbeterpunten aangegeven en deze heeft Ronald Gillis doorgevoerd. Ook deze interim is een korte periode werkzaam geweest op Panta Rhei en werd door **Gerard den Besten** opgevolgd.

Gerard den Besten is tot eind schooljaar 2022 - 2023 werkzaam geweest en heeft de nog liggende zaken van zijn voorganger opgepakt en is verder gegaan met de verbeterpunten uit het inspectierapport. Door alle wisselingen van directeuren was er ook onrust binnen het personeel ontstaan waardoor er nogal wat personeelwisselingen zijn geweest in die jaren. Gerard den Besten heeft weer voor wat rust onder het personeel van de school gezorgd.

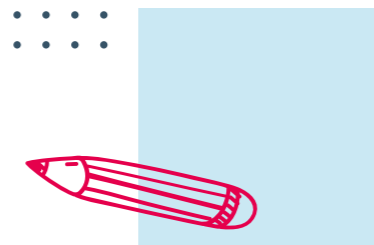
In het voorjaar van 2023 is de school van een zelfstandige school met eigen bestuur onderdeel geworden van de Cedergroep. Ook is toen de huidige directeur **Matthijs Ran** benoemd. Matthijs was de laatste paar maanden van het schooljaar 2022 - 2023 op Panta Rhei al werkzaam om zich in te werken. De afgelopen maanden zijn een aantal zaken door hem en het team verwezenlijkt zoals:

- de nieuwe bibliotheek, waarbij iedere klas in zijn rooster 1 uur lezen heeft.
 - is de school voorzien van nieuw klassenmeubilair.
- Ook tijdens het laatste inspectiebezoek was de inspectie erg tevreden over de voortgang van de school. Voor de toekomst staan alvast een aantal zaken op de rails zoals:
- bekendmaking van een nieuwe naam voor de school en alles wat daarbij hoort zoals logo, PR materialen, e.d..
 - het herinvoeren van profielklassen.
 - een verbouwing van de personeelskamer, aula en de vide.
 - de medewerkers van de Cedergroep krijgen ruimte op de bovenverdieping.

Schoollogo's en stijl

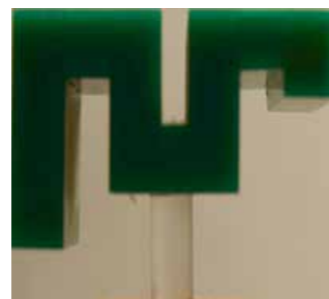

DE SCHOOL HEEFT IN DE LOOP DER JAREN EEN AANTAL LOGO'S GEKEND, MAAR OOK EEN AANTAL ONTWERPEN VAN STIJL.

Dit logo was het eerste logo dat gebruikt werd tot in de jaren 90. Het is tot stand gekomen toen de scholengemeenschap gevormd werd. Er was toen een wedstrijd onder het personeel uitgeschreven om zowel logo als naam te verzinnen. De winnende naam werd: "Panta Rhei" (*alles stroomt, alles is in beweging*), welke door Edmee Huis in 't Veld en Gerben Vijlbrief was bedacht. De gedachte achter deze naam was dat niet alleen de leerling in beweging was, maar ook de identiteit van de scholen en het hele beroeps-onderwijs. *Kortom alles was in beweging.*

De opvolger werd ingevoerd eind 1999/ begin 2000 toen mevr. Ingrid Janssen directeur van de school was en de schoolstructuur opnieuw opbouwde. Daar hoorde dan ook een nieuw logo bij. Tevens was de school ook een afspiegeling van de multiculturele maatschappij geworden met een veelvoud aan kleuren. Dit is ook terug te zien in het logo evenals dat de school nog steeds in beweging is.

Dit logo is sinds 2006/2007 in gebruik. Het is ingevoerd aan het begin dat Bert de Weerd directeur van de school was. En is tot op heden het gebruikte logo. Ook in dit logo is de beweging weer terug te zien.

RICHTINGEN

Studierichtingen door de jaren heen

BIJ DE START VAN DE SCHOLENGEMEENSCHAP TELDE DE SCHOOL EEN TWEEJARIGE ONDERBOUW, WAARNA DE LEERLINGEN EEN KEUZE MOESTEN MAKEN VOOR ÉÉN VAN DE VAKRICHTINGEN VAN DE BOVENBOUW. ZIJ WERDEN DAARIN BEGELEID DOOR DE DECAAN VAN DE ONDERBOUW. IN HET 3E EN 4E LEERJAAR WAREN DE VOLGENDE RICHTINGEN AANWEZIG:

Afdeling Techniek

Metaaltechniek

Hier werden de verschillende bewerkingstechnieken voor metaalbewerking aangeleerd. De leerlingen begonnen met het leren metaalvijlen, waarbij zij ondertussen theorielessen kregen over de bediening van de diverse machines, werktekeningen maken en later ook leerden lassen en opgingen voor hun eerste echte lasdiploma uitgegeven door het NLI (Nederlands Las Instituut).

Bouwkunde

Hier werd de leerling alles geleerd wat met hout gedaan kon worden. Het eerste werkstuk was het maken van hun eigen timmermanskast, waarin de leerlingen hun eigen gereedschap bewaarden. Ook kregen de jongens/meisjes theorieles, les over houtbewerking, en vaktekenen. In de eerste jaren werd er ook op beperkte schaal les in metselen gegeven.

Elektrotechniek

Hier werden de leerlingen bekend gemaakt met alles wat maar met elektriciteit te maken had. Van een verlengsnoer maken tot het aanleggen van de bedrading voor een badkamer, huiskamer en noem maar op. De praktijklessen werden vanzelfsprekend afgewisseld met de nodige theorielessen en een stukje vaktekenen.

Motorvoertuigentechniek

Bij motorvoertuigentechniek kwam alles wat maar met auto's, motoren en brommers te maken had aan bod. Zo stonden in de werkplaats een aantal automotoren die uit en in elkaar ge-

Studierichtingen door de jaren heen

sleuteld moesten worden. Maar ook een stand voor auto elektra waar bijvoorbeeld de bekabeling voor een trekhaak met aansluiting moest worden gemaakt.

Ook het uitbalanceren van banden en het leren lassen van een uitlaat werd de leerlingen geleerd.

Afdeling LHNO

Huishoudkunde met verzorging en gezondheidskunde. Hier kregen de jongens/meisjes les in het verzorgen van een gezonde maaltijd, eenvoudig bakken, hygiëne, maar ook in wassen en strijken.

Naaldvakken

Bij het vak naaldvakken werd alles geleerd om kleding te maken met de naaimachine, maar leerden meestal de meisjes breien, haken en borduren. Ook het zelf ontwerpen van kleding stond op het lesprogramma. Een creatieve opleiding o.a. die aansluiting gaf aan de modevakschool.

Intas

Interim Algemene Schakelopleiding

Dit was een 2-jarige opleiding voor alleen meisjes die zich op de zorgsector wilden oriënteren. Deze opleiding

behoorde tot het MBO. De meisjes liepen in het tweede leerjaar van deze opleiding om de week stage in diverse takken van de verzorging.

Afdeling LEAO

De leerlingen die meer met cijfers op hadden schreven zich in voor de LEAO. Hier kreeg je boekhouden, dus rekenen moest wel in je bloed zitten. Ook wetskennis was een onderdeel van het curriculum, en ook leerde je machineschrijven, het latere tekstverwerken.

Afdeling MAVO

Deze afdeling was geïntegreerd binnen de LEAO. Slechts een zeer klein deel van de leerlingen maakten deel uit van deze MAVO-afdeling. Het was de top-afdeling binnen de school. Je deed examen in 6 leervakken.

Veranderingen in de diverse opleidingen

Techniek

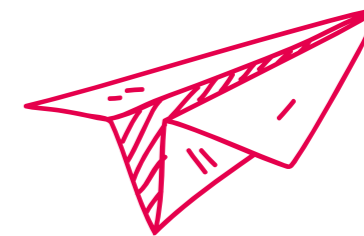
In de loop van de jaren zijn deze originele opleidingen aan allerlei veranderingen onderhevig geweest. Zo zijn de aparte techniek opleidingen toen de nieuwbouw klaar was samengekomen op een techniekplein. Ook dit plein is de afgelopen jaren compleet veranderd. De motorvoertuigenafdeling is geheel verdwenen, evenals het gedeelte waar gelast kon worden. Daarvoor in de plaats is een deel installatietechniek gekomen.

Verzorging

Bij verzorging is er naast het “koken” en de gezondheidslessen steeds meer aandacht voor verzorging van de mens gekomen. Zowel babyverzorging, kinderverzorging als de zorg voor de ouder wordende mens zijn punten in het curriculum. Ook uiterlijke verzorging staat op het lesprogramma.

LEAO

En bij het Economisch en administratief onderwijs is bijvoorbeeld de oude typemachine vervangen door de computer, laptop of tablet. Ook hier hebben allerlei computerprogramma's hun intrede gedaan die niet meer weg te

denken zijn uit de hedendaagse maatschappij.

En de MAVO was en bleef een kleine afdeling binnen de bovenbouw.

Panta Rhei “modelschool/voortrekkersschool”

AL SNEL NA DE FUSIE WAS DE SCHOOL ERG VOORUITSTREVENDE. PANTA RHEI WAS EEN SOORT MODELSCHOOL/VOORTREKKERSCHOOL. PANTA RHEI STOND IN HET LANDELIJKE LBO/MAVO-PROJECT ERG HOOG AANGESCHREVEN.

Vaak kwamen er ook andere scholen op bezoek om in de Panta Rhei keuken te kijken, of gingen personeelsleden van onze school naar andere scholen toe om voorlichting te geven wat we hier zoal aan vernieuwingen deden.

En door al die onderwijsvernieuwingen binnen Panta Rhei deed de school echt zijn naam eer aan. Steeds weer in beweging, want de ene onderwijsverandering was nog niet uitgevoerd of de volgende kwam er weer aan en de daaropvolgende stond al in de steigers. Een consequentie van dit experimenteren was dat binnen niet al te lange tijd bijna niets meer over was van de originele teams en zoals ik al

eerder beschreef verdwenen ook een aantal van de gebouwen.

Ook de leerling populatie veranderde. Er kwamen steeds meer leerlingen uit het Amsterdamse en de Amstelveense leerling “verhuisde” naar Uithoorn of Aalsmeer. Ook kreeg de school een meer multiculturele inslag door de verschillende culturen die de school bezochten. Maar aan die leerling populatie op zich veranderde niet zo veel. De missie was nog steeds om de leerling om te vormen tot jongvolwassene die in een veranderende maatschappij zich staande kon houden en in zijn/haar eigen levensbehoeften kon voorzien.

En de “leerling met gedragsproblemen en/of leerproblemen” was nog steeds dezelfde, alleen werd er nu vaak een “etiket” opgespeld als een leerling erg druk, hyperactief was, of moeilijk kon leren.

Ook de toen vertrouwde namen als LBO, MAVO, IBO, IHNO, ITO veranderden in:

- Basis (met Leerweg Ondersteuning)
- Kader
- Gemengd
- Theoretisch (MAVO)

De oude niveauaanduidingen als A-niveau, B-niveau, C-niveau en D-niveau verdwenen door deze laatste veranderingen. Vroeger kon je zowel op C als op D niveau examen doen. Tegenwoordig kun je alleen op MAVO (het oude d-niveau) of op kader of basis examen doen. Gemengd wordt eigenlijk niet gegeven en/of geëxamineerd zoals in het LBO/MAVO wel mogelijk was.

En de leerstof????

In de eerste jaren van haar bestaan werkte met name de onderbouw met werkboeken waar naast de instructie ook de verwerking in plaats vond. Echter op een gegeven moment voldeed dit ook niet meer aan de verwachtingen van de leerkrachten en begon men steeds meer eigen materiaal te maken dat specifiek voor de eigen leerling populatie geschreven was. Dit voor zowel Nederlandse grammatica, spelling, begrijpend lezen als voor rekenen.

In de begintijd werkte men in de onderbouw met een 6-wekelijkse periode waar volgens een afgesproken taakblad werd gewerkt. Na die zes weken volgde een afsluitende toetsweek, welke ook weer afgesloten werd met een disco op vrijdagavond.

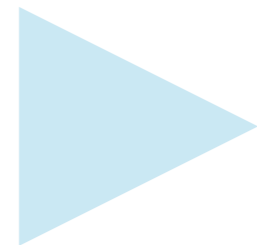
Na de verhuizing van de onderbouw naar het gebouw Pandora werkte men met een taakblad per rapportperiode.

Bij de invoering van de Basisvorming in de jaren 90 van de vorige eeuw was besloten dat aan het eind van de 2 of 3 jarige onderbouw (op Panta Rhei was dat een 2 jarige onderbouw) een landelijke afsluitende toets voor alle leerlingen werd afgenomen. Deze toets was voor alle niveaus binnen het onderwijs dezelfde. Na 2 keer werd deze toets weer landelijk afgeschaft aangezien dit ook niet werkte.

In het schooljaar voor het betrekken van de huidige nieuwbouw ging men in de onderbouw werken met weektaken. Behalve tijdens de reguliere lessen waar aan de weektaak gewerkt werd, was er ook de mogelijkheid om op bepaalde tijden binnen het lesrooster zelfstandig aan de weektaak te werken. Op donderdag moest deze afgetekend zijn. Zo niet dan was er donderdagmiddag nog de mogelijkheid om na schooltijd tijdens het zogenaamde “happy hour” de taak af te maken en af te laten tekenen.

Wanneer de taak dan nog niet af zou zijn dan werd het resterende deel als “huiswerk” meegegeven. Bij toerbeurt hadden de leerkrachten dan dienst om op

Panta Rhei "modelschool/voortrekkersschool"

donderdagmiddag vanaf 15.00 uur tot 16.30 uur te surveilleren en af te tekenen.

Toetsen, zoals eerder bij de onderbouw beschreven, waren er niet meer. Wel de gewone proefwerken en schriftelijke overhoringen en de mondelinge toetsen bij de vreemde talen.

Er werd nu aan het begin van het eerste leerjaar een CITO toets afgenomen als "nul-meting". Aan het eind van zowel het eerste leerjaar als aan het eind van het tweede leerjaar werd opnieuw een CITO toets afgenomen om te zien wat de leerling aan vorderingen gemaakt had. Deze testuitslagen werden gebruikt als een indicatie voor de bepaling in welke stroom (basis, kader of MAVO) de leerling de bovenbouw in zou gaan.

Panta Rhei, een school en nog meer

VOOR DE FUSIE GINGEN DE LEERLINGEN VAN DE “AMSTELVEENSE TECHNISCHE SCHOOL” AL OP WERKWEK NAAR VIERHOUTEN EN VERBLEVEN DAAR IN EEN TENTENKAMP. DE REIS HEEN EN TERUG OP DE FIETS MET JE EIGEN BEPAKKING.

Vanaf 1974 werden er nog steeds jaarlijks werkweken georganiseerd voor de derdejaarsleerlingen in Vierhouten. De leerlingen verbleven daar ook weer in tenten. De activiteiten bestonden uit fietsen, vliegers maken, en een meer cultureel gericht programma, waarbij mensen uitgenodigd werden die iets kwamen vertellen over bijvoorbeeld imkerij, of drugsverslaving.

De afdeling INTAS (Interim Algemene Schakelopleiding) ging in deze tijd ook op werkweek. Deze tweejarige opleiding was voor meisjes die zich wilden oriënteren in de zorgsector. De opleiding behoor-

de tot het MBO. En binnen de brede oriëntatie vonden de leerkrachten dat dit ook in de werkweek centraal moest staan. Men verbleef op de “Eemhof”. De leerlingen en leerkrachten (o.a. Annelies Sant) verbleven tijdens deze midweek in 8 persoonshuisjes en kookten voor zichzelf. De reis erheen en terug werd met privéauto's gedaan inclusief de leerlingen en proviand. De activiteiten hadden een vrij cultureel en verzorgend karakter. Zo werd er een bezoek gebracht aan een ziekenhuis, of kwam er iemand het een en ander vertellen over gehandicapte kinderen, maar ook discussieavonden, een bezoek aan een tehuis voor geestelijk gehandicapten en de laatste avond een bonte avond.

In 1985 was de eerste buitenlandse reis naar de Ardennen, maar ook werd er gereisd naar Ameland. De reis naar zowel de Ardennen als naar Ameland werd gemaakt per touringcar.

In de Ardennen sliepen de leerlingen en begeleiders in het begin in oude hotels, maar het laatste jaar werd in tentjes doorgebracht. Het accent van de programma's in de Ardennen lag op het sportieve vlak met survivallen.

Rond 1994 werd de werkweek verplaatst naar Ameland.

Slaapplaatsen waren kampeerboerderijen en de kou en regen van de Ardennen werd vervangen door kou en wind. En op Ameland is maar één wind, tegenwind, welke kant je ook op fietste. Het programma in Ameland bestond uit puzzel-, wandel- en fietstochten, vliegers maken, en deze op het strand oplaten, diverse strandspelen en een strandavondwandeling. De leerlingen van de afdeling Verzorging verzorgden de maaltijden. Als afsluiting van deze driedaagse was er een disco. Na deze periode van werkweken op Ameland kregen de leerlingen de keus uit een driedaagse werkweek in Spaarnwoude of een alternatief programma met thuis slapen. Tijdens de driedaagse in Spaarnwoude stond het programma in het teken van allerlei sportactiviteiten en het slapen vond weer plaats in tenten.

In 2002 gingen in plaats van de derdejaarsleerlingen de tweedejaarsleerlingen als afsluiting van de onderbouw op een driedaagse werkweek. Deze vonden ook weer plaats op “De Paasheuvel” in Vierhouten en opnieuw werd er geslapen in tenten. Nu opnieuw met allerlei sportactiviteiten, ook weer vliegers maken of je eigen “logo voor je tent-pet” maken.

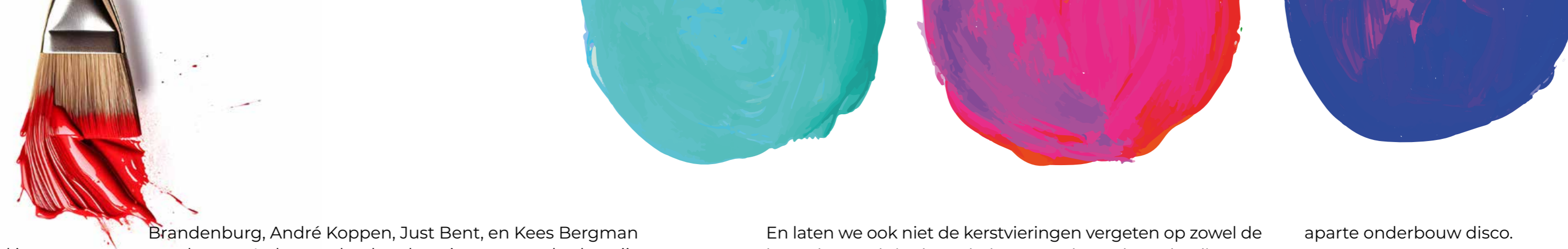

Ook zwemmen in het nabijgelegen openluchtbad was een onderdeel en een bezoek aan het “Verscholen Dorp” (een drietal kleine verstopte schuilhutten voor onderduikers en geallieerde piloten uit de tweede wereldoorlog).

In 2006 zijn de onderbouwleerlingen een aantal jaren naar het “Veerse Meer” gegaan. Opnieuw op een camping, maar nu werd er geslapen in keurig ingerichte tenten. Behalve sportactiviteiten was er ook een excursie op de fiets naar het werkeiland “Neeltje Jans” bij de “Oosterschelde Dam” met daaraan gekoppeld een rondvaart over de Oosterschelde. De driedaagse werd ook hier afgesloten met een barbecue en een bonte avond met kampvuur en kampvuurverhalen.

De afgelopen jaren gaan de eerstejaars leerlingen als driedaags kennismakingskamp met hun mentor naar Putten. Dit om elkaar (mentor en klasgenoten) beter en sneller te leren kennen en ook hier spelen sportieve activiteiten en creatieve activiteiten opnieuw een rol. De leerlingen en begeleiders slapen daar in vakantiehuizen en het eten wordt voor hen verzorgd.

Panta Rhei, een school en nog meer

Ook de derdejaarsleerlingen hebben een aantal jaren een kennismakings- driedaagse gehad op diverse locaties. De reden voor deze werkweken was dat zowel de leerlingen elkaar onderling als hun nieuwe mentor in het derde jaar beter leerden kennen. Dit kwam doordat alle onderbouwleerlingen door hun keuze van richting in een andere groepssamenstelling terecht waren gekomen.

De leerlingen van drie MAVO gingen jaarlijks op een buitenlandse reis. Zo zijn deze leerlingen en begeleiders een aantal malen naar Londen en Berlijn geweest, maar in het verleden zijn er ook uitwisselingsprogramma's geweest met Ierse scholen. Overnachtingsplekken waren dan thuis bij leerlingen van de ontvangende school, die bezocht werd. Ook hier waren er dan allerlei culturele en lesopdrachten om de week zinvol door te brengen zoals interviews op straat, maar ook theaterbezoek.

In de jaren 1985 tot 1995 werden er jaarlijks aan het eind van het schooljaar, tijdens de diplomering een revue voor leerlingen, ouders en personeel opgevoerd. In totaal zijn er 7 revues opgevoerd. De teksten en liedjes werden door een klein team bestaande uit Martin

Brandenburg, André Koppen, Just Bent, en Kees Bergman geschreven. Iedereen deed enthousiast mee en had zo zijn eigen inbreng door het spelen van typetjes, acrobatiek, zang, dans en muziek maken. De gehele productie was in eigen hand dus regie, muziek, decorbouw, kostuums, licht enz. In een later stadium werd de ploeg bijgestaan door een aantal professionals. De voorbereidingen startten al in december of direct na de kerstvakantie en iedere keer werd een ander thema verzonnen (reisbureau, nachtclub, een herstellingsoord voor overspannen docenten, enz.) en de sfeer was geweldig. Echt een voorbeeld van teambuilding. De uitvoeringen werden gegeven in het "Cultureel Centrum" van Amstelveen, de tegenwoordige "Schouwburg Amstelveen".

En de onkosten om zo'n productie te laten slagen werden grotendeels door sponsors voor hun rekening genomen. Van deze revues zijn videobanden gemaakt die voordat ze te koop waren eerst door het hele team werden bekeken. De revues zijn verdwenen, maar bij een afscheid / pensionering wordt er nog vaak iets georganiseerd in de vorm van een liedje, een sketchje, of iets anders. Dat was en is nog steeds een traditie die hopelijk nog heel lang blijft voortbestaan.

En laten we ook niet de kerstvieringen vergeten op zowel de bovenbouw als in de onderbouw. De bovenbouwleerlingen kwamen dan 's avonds op hun paasbest aangekleed naar school om gezamenlijk in de aula van de Hortensialaan (het toenmalige hoofdgebouw) de kerstmaaltijd te nuttigen met daarna, als alles aan de kant en opgeruimd was, de avond af te sluiten met een schoolfeest voor de bovenbouw.

Ook de onderbouw hield een kerstmaaltijd, die in eerste instantie tijdens de verzorgingslessen samen met de verschillende docenten verzorging werd bereid. De grote drijvende kracht hierachter is lange tijd mevr. Feith de Groot geweest. Zij verzorgde heel lang de inkoop van de verzorgingslessen en ook van de ingrediënten voor de kerstmaaltijd.

Ook verzorgde zij de warme chocolademelk tijdens de sinterklaasviering op de onderbouw en voor de collega's na afloop van het sinterklaasfeest de bisschopswijn. Sinds 2000 kwamen de leerlingen zelf met door hun thuis gemaakte etenswaren naar school zodat je in de onderbouw een multiculturele kerstmaaltijd per mentorgroep kreeg. Ook deze avonden werd dan afgesloten met een

aparte onderbouw disco.

Eenmaal per jaar was er een schoolbrede disco voor alle leerlingen. Voor de nieuwbouw gebeurde dat op de Hortensialaan en later op de nieuwe locatie aan de Pandora 1. Op de laatste lesdag voor de kerstvakantie werd de afgelopen jaren de "Panta Rhei Loop" gehouden voor zowel leerlingen als leerkrachten. Hierna gingen de leerlingen naar huis en was er voor het personeel nog een afsluitend kerstgebeuren.

In 1975 en de jaren daarna kende de onderbouw een tweetal jaarlijks terugkerende activiteiten.

De slotweek

Dit was de week voor de zomervakantie waar allerlei activiteiten in werden gepland en uitgevoerd door de leerlingen samen met hun leerkrachten. Zo werd bijvoorbeeld de toenmalige fietsenstalling van het gebouw Haspelslaan opgefleurd met fleurige tekeningen. De basisfiguren hiervoor waren al door één van de leerkrachten, Eddie Nieuwenhuysen, aangebracht en de leerlingen konden deze dan "inkleuren". Ook een fietstocht door het Amsterdamse Bos met onderweg zelf pannenkoeken

Panta Rhei, een school en nog meer

bakken in het “Openlucht Theater” stond op het programma en zo waren er allerlei activiteiten door de week heen.

Na de verhuizing van de Haspelslaan naar de Pandora kreeg de slotweek een andere invulling met ook meer culturele activiteiten. Een vast onderdeel was de puzzelroei-tocht op de “Amstelveense Poel” voor de leerlingen. Op diverse plekken waren onderbouwcollega’s post waar de leerlingen zich moesten melden, een activiteit moesten uitvoeren en dan konden ze weer verder. Voor een groot aantal leerlingen was dit een eerste kennismaking met een roeiboot en roeien met vele hilarische momenten. Zeker bij het wegroeien vanaf de start bij de steiger bij Sportzaak “Van Diemen”.

De donderdagmiddagactiviteiten

Tijdens de donderdagmiddagactiviteiten konden de leerlingen zich voor een aantal activiteiten inschrijven. Bijvoorbeeld muziek, film/video en fotografie, sport, paardrijden, enz. Deze activiteiten werden in de periode oktober tot maart op donderdagmiddag gehouden. De bedoeling was om de leerlingen ook met andere dingen te laten kennis-

maken en dat de school meer was dan leerschool.

In de 70-er, 80-er en 90-er jaren is er een aantal malen een schaatstocht georganiseerd op de Amstel tussen Ouderkerk en de Waver, maar ook op de “Amstelveense Poel” voor alle leerlingen en leerkrachten. Dit natuurlijk als het ijs betrouwbaar en goedgekeurd was door de instanties. Steevast was er een koek-en-zopie moment voor alle deelnemers, waarbij de collega’s door collega Hannie Schammhart (lerares Duits) nog wat extra in de watten werden gelegd met een extra scheutje Strohrum in de warme chocolademelk. Ook tijdens de LO-les- sen werd er onder leiding van de LO-docenten op het ijs bij de Hortensialaan en de Pandora geschaatst.

Volop in ontwikkeling

PANTA RHEI IS EEN BEKENDE NAAM IN AMSTELVEEN. DE SCHOOL ONTSTOND IN AUGUSTUS 1974 EN DIT SCHOOLJAAR VIJFTIGJARIGE JUBILEUM. WIJ DAN OOK ONS VIJFTIGJARIGE JUBILEUM. DIE HISTORIE GEEFT ONS STERKE WORTELS.

Tegelijk is onze school - waar we alle leerwegen van het vmbo, mavo/havo en ISK bieden - volop in ontwikkeling. We investeerden in de afgelopen periode stevig in de onderwijskwaliteit en in nieuw onderwijsaanbod. Vanaf dit schooljaar hebben eerstejaars leerlingen de keuze uit een breed palet van profielen: expressie, technologie, koken, sport en mavo/havo.

Om een soepele overgang naar havo mogelijk te maken hebben we de handen ineengeslagen met de Christelijke Scholengemeenschap Buitenveldert (CSB) en het Hermann Wesselink College (HWC). Deze samenwerking vloeit voort uit de fusie tussen onze school en de Cedergroep in 2023, waar het CSB en het HWC deel van uitmaken.

Kansen voor de toekomst

Al die veranderingen willen wij zichtbaar maken. Wij koesteren onze historie, maar zijn niet meer de school die wij waren. Ons vizier is gericht op de toekomst en de nieuwe naam 'Futuris' past dan ook perfect bij ons. In combinatie met de nieuwe belofte – 'Kansen voor jouw toekomst' – maakt de naam goed duidelijk waar onze school voor staat. Dagelijks stellen wij onszelf de vraag wat onze leerlingen nodig hebben en daaraan proberen we zo goed mogelijk tegemoet te komen. We zijn ons ervan bewust dat dit niet voor elke leerling hetzelfde is. Die individuele aandacht en het lef om verschil te maken, maken onze school uniek.

Stapsgewijs veranderen

In de loop van het najaar wordt onze nieuwe naam zichtbaar in al onze uitingen.

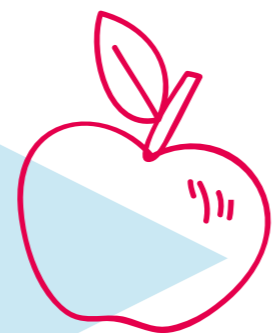

De nieuwe naam

FUTURIS

sg

uit de oude doos

Sinterklaas-
en Kerstviering

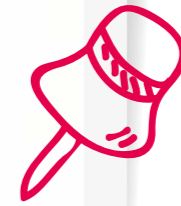

SCHOLENGEMEENSCHAP VOOR
IVBO, VBO EN MAVO

Schooljaar 1993 - 1994

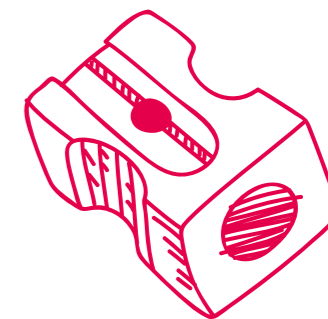
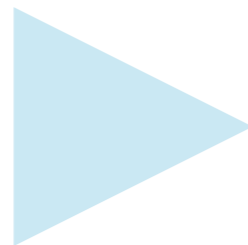

**Personeelsfoto's
uit diverse schooljaar van 1993-2024**

1 Pim Boswijk	21 Gerrit Fris	41 Linda Puhl	61 Alfons van Elven
2 Frans van Rijn	22 Erica Ludriks	42 Leo Kortekaas	62 Mike Heemskerck
3 Ellen Verboom	23 Fred Steen	43 Rob Barkey	63 Lambert Koeter
4 Fré Steen	24 Hans van Oort	44 Roel Bresser	64 Tjarko Vermoulen
5 Willem Creutzburg	25 Hans Viskil	45 Tine Willems	65 Dick Ridderikhoff
6 Floor Wezel	26 Pim Tijsseling	46 Tjits van Dijk	66 Ria Bakker
7 Dick Mulder	27 Annet Meijer	47 Ank Desselink	67 Tress de Jonge
8 Dan Poelisma	28 Ida Spaargaren	48 Annelies Sant	68 Chris Hossen
9 Ely v.d. Linden	29 Jetty Hartog	49 Dorine Krakelberg	69 Liesbeth v.d. Broek
10 Bep v.d. Laan	30 Henny Aupers	50 Lidj Peeters	70 Ed Beijer
11 Joyce Deijl	31 Fred 't Hart	51 Leon Landegent	71 Wim van Zaal
12 Olga Commandeur	32 Chander Mathoera	52 Karin Blom	72 Horst van Woersem
13 Frank Vijgen	33 Frank Geerts	53 Heidi van Stigt	
14 Rob Slot	34 Lonneke Wevers	54 Edith Pals	
15 Wout v.d. Valk	35 Wonneke Werkman	55 Henry Woertman	
16 Peter Bijkerk	36 Martin Brandenburg	56 Marrit Haank	
17 Harry Veldhuis	37 Harry Rosenkrantz	57 Jacques Rijsterborgh	
18 Peter van Gerve	38 Ingrid Engel	58 Joke Heijkoop	
19 Maureen v.d. Plijt	39 Fijth de Groot	59 Lidj Broers	
20 Jan Pel	40 Clary Steinhart	60 Maarje Nieuwenhuis	

Atwezig:
Marcel Schreuder
Mieke Bergman
Leen de Korte
Karin Scholten

Personeel Panta Rhei 2013-2014

Personeel Panta Rhei 2014-2015

Personeel Panta Rhei 2015-2016

Personeel Panta Rhei 2016-2017

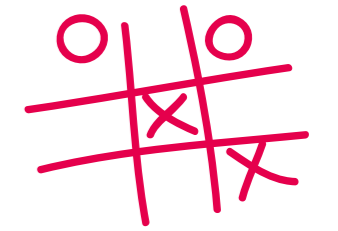

Personeel Panta Rhei 2017-2018

As I have said, the first thing is to be honest with yourself. You can never have an impact on society if you have not changed yourself... Great peacemakers are all people of integrity, of honesty, but humility.
Nelson Mandela

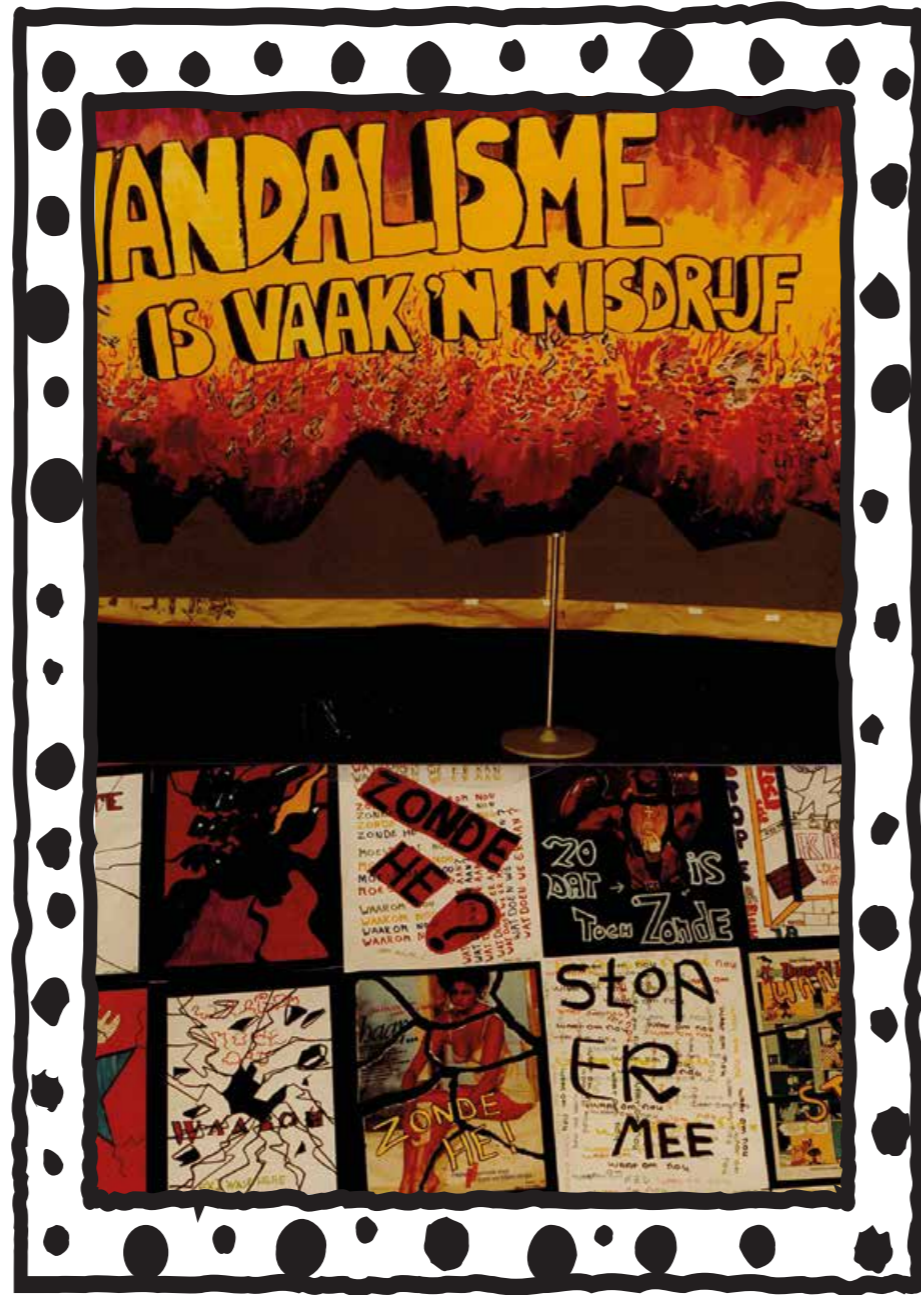
S.G. Panta Rhei Team 2023-2024

PROJECTEN

onderbouw

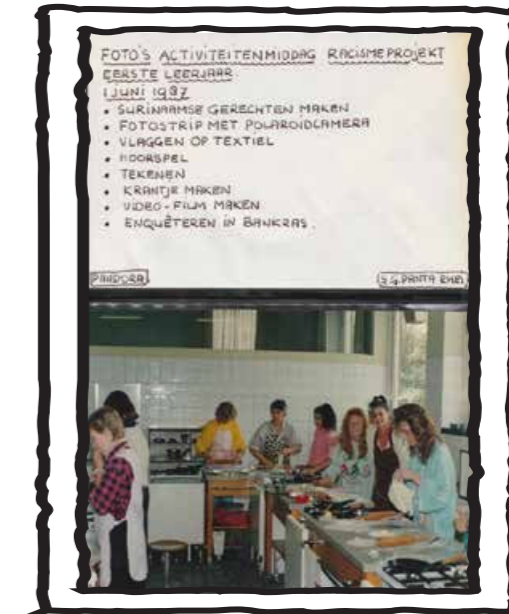
Projecten uit het verleden die uitgevoerd zijn in de onderbouw zoals het vandalisme project, het racismeproject, maar ook van latere projecten over oorlog en vrede en het Mileuproject.

Tweede Wereldoorlog project in 2007

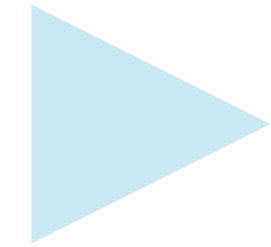

Foto t.g.v. het uitreiken van het certificaat dat de leerlingen kregen na het met goed gevolg doorlopen van dit project.

Wij zijn wita vasmin romano
denris tim chris romano
tamarah tobias lina rodey
en shemara wij zitten
misschien al niet meer
op deze school als je dit
leest maar we leven
met je mee als je dit
geesten wees goede
band we hebben niet
beste met je voor het
leg je hand op deze
woorden als je
ons nodig hebt
we komen eraan

En nog meer projecten...

ABC

...

|||||

Bronnen:

1. Beeldbank Gemeente Amstelveen
2. Amstelveenweb.com
3. Archief sg. Panta Rhei
4. Beeldmateriaal diverse projecten onderbouw
Kees Bergman
5. Beeldmateriaal Hans Viskil
6. Fotomateriaal tijdens de bouw van de huidige
nieuwbouw door dhr. Peter Bijkerk.
7. Lustrumboek "Panta Rhei 25 jaar"

FUTURIS

sg

minder
valdetilset

barn
toilet

damers
toilet

